

32. nedeľa cez rok B

7. november 21

Mk 12, 38 – 44

Milé sestry a bratia v Kristovi

Pred nedávnym evanjelium spomenulo dvoch apoštolov, ktorí v božom kráľovstve chceli zaujať najčestnejšie miesta. Aj cirkev počas stáročí nadobudla určité postavenie v spoločnosti. To ešte samo o sebe nepredstavuje nič zlé, len pritom nesmieme zabudnúť na našu vlastnú úlohu, na našu službu spoločnosti. Ježiš od nás viac žiada službu spoločnosti, tým druhým – chce, aby sme boli soľou, ktorá slúži všetkým, slúži celku.

Podobný problém musela za čias Ježiša riešiť aj skupina tzv. zákonníkov a farizejov. Slovo farizej prešlo aj do nášho slovníka – ako hanlivé označenie niekoho neúprimného. Kto boli farizeji v skutočnosti? Možno budeme prekvapení, ale farizeji sa úprimne usilovali o čo najväčšiu vernosť božiemu zákonu a tejto vernosti učili aj iných. Usilovali sa žiť nábožnejšie ako iní, boli citlivejší na náboženské otázky ako iní. Aj vďaka tomu získali prestíž v očiach vtedajšej spoločnosti: ostatní si ich uctievali ako svojich učiteľov. Ich snahou bolo priviesť k zbožnosti nielen seba a svoje rodiny, ale aj celú spoločnosť. Niet preto divu, že boli vpredu, že im dávali prvé miesta – v chráme, i na hostinách. Museli ísť príkladom iným ľuďom a preto sa aj modlievali dlhšie ako iní. To všetko bola pravda, ktorá vzbudzuje rešpekt. Prečo sa teda dnes na nich pozeráme pohrdlivo? Prečo pod označením farizej počujeme skôr pokrytectvo?

Je to dané tým, že takémuto pokušeniu vonkajšieho image-u, spoľahnúť sa na svoje postavenie, na tie prvé miesta v spoločnosti, sú viac vystavení tí, ktorí aj reálne sú postavení dopredu. Či už sa jedná o učiteľa v spoločnosti, alebo v cirkvi - na jeho pleciach je vždy položené viac, ako človek môže uniesť. Musí učiť iných, hoci pritom sám často ešte len hľadá, má iným dodávať istotu, hoci sám je mnohokrát v neistote. Ľahko sa môže stať, že túto vlastnú trýzeň, neistotu, tápanie si neprizná, potlačí a zastrie. Jeho život sa takým spôsobom stane ľahším. Avšak učiteľ, ktorý prestáva byť úprimný sám k sebe, si sám sebe kope hrob.

Pretože to, čo sa od neho najviac očakáva, je úprimnosť. Tieto pocity určite dobre poznajú všetci učitelia, poznáme ich kňazi, poznajú ich politici, všetci, ktorí nejakým spôsobom prijali úlohu učiť iných, prijali zodpovednosť nielen za seba ale aj za iných. Pretože už si nemôžu sadnúť do zadnej lavice, skryť sa do zástupu, nemôžu sa ponoriť medzi ostatných. Takéto povolanie sa stáva pre človeka ťarchou. Ale nemusí to byť vtedy, keď si napriek všetkým rizikám dokáže uchrániť úprimnosť.

Súčasný sv. Otec chce túto výzvu pripomenúť všetkým kresťanom. Aj my všetci sme sa do istej miery cez Krista podujali byť soľou spoločnosti, slúžiť jej, prinášať do nej určitú opravdivosť. Aj my ale stojíme pred rizikom, že si tú úlohu zľahčíme. Že pred ňou utečieme – posadíme sa do tej zadnej lavice, alebo si túto úlohu aj priznáme, ale potlačíme nepríjemné otázky, ktoré nám dáva, potlačíme vlastnú neistotu a budeme sa tváriť, že už všetko ovládame, všetko nám je jasné, za tie stáročia sme už objavili všetko podstatné. Proces synodality, ktorý pápež iniciuje nás chce viesť do otázok, ktoré pred nás kresťanstvo kladie v dnešnej dobe.

Nesmieme zabudnúť, že každá doba na nás kladie nové nároky, že svoju vieru musíme vždy nanovo osvedčiť v tej ktorej situácii, v tej ktorej dobe. Vtedy nám nepomôže zdanlivá istota, potlačenie problémov. Veď nakoniec nejde o vonkajšie poznanie, skôr o postoje, ktoré vychádzajú z nášho vnútra a ktorými máme reálne dosvedčiť našu vieru. Môže nám pritom pomáhať aj povzbudenie, s ktorým kedysi celý kresťanský svet obchádzal pápež Ján Pavol, a ktoré znelo: Nebojte sa. Môžu nám byť príkladom aj dve chudobné vdovy z dnešných čítaní – z Eliáša a z evanjelia. Ony vo vedomí si božieho povzbudenie, že Boh je s nimi aj v ich núdzi neváhali riskovať všetko. To im umožnilo ísť ďalej a prekonať aj svoju vlastnú núdzu.

Nemusíme sa báť priznať si, že sme vo fáze hľadania, určitej krízy, nemusíme navonok predstierať istotu. Skôr spoločne máme hľadať možnosti ako aktívne vstupovať do spoločnosti, spoločenstva - tak aby úžitok z toho mali všetci.

Viliam Arbet